

Otepää Teataja

Otepää, Palupera, Puka ja Sangaste ümbruskonna häälekandja

Neljapäev, 23. märts 2006 Nr 4 (208)

Lahkus Lennart Meri

Mõtisklus AEGADE AHELAIST

Ööl vastu emakeelepäeva, 14. märtsil 2006, suri pärast rasket haigust Magdaleena haiglas 15 päeva enne oma 77. sünnipäeva taasisesivunud Eesti esimene president Lennart Meri.

Kogu 14. märtsi hommikupooliku ja gasid kõik Eesti raadiokanalid teavet sellest, mis ühe suurmehe elu jooksul meie väiksele isamaale osaks on saanud. Meenutuste ja intervjuude vahele jagus reporterite mõtteid ja enustusi sellest, kuidas järgmis(t)e päeva lehed saavad täidetud kirjutistega Lennart Meri töödest ja tegemistest, tema sügavast vaimsusest ja hiilgavaimaist näidetest kõnemeistrina.

Välisriikides Eestit esindades võis ta tänu võrkeelteoskusele kuulajaskonnast olenevalt oma mõtete edastamiseks valida inglise, saksa, prantsuse, soome või vene keele. Diplomaadi, kirjanudusteadlase ja tõlkija pojana kasvannult-koolitatult oli ta taasisesivunud Eestile ainus ja ainuõige president, kes suutis oma laiahaardeliste teadmistega, oma isiksuse sära ja kohati ootamatute etteastetega üllatada riigipäid, poliitikuid, teadlasi ja tavakuulajaid paljudes välisriikides. Nii jäi koos Meri nimega kuulaja mällu ka EESTI. Isegi neile, kes Eesti olemasolust polnud varem midagi teadnud!

Meie au- ja südameasi on teada nüüd ja mäletada tulevikuski oma suurmehe elu ja tegevust.

Otepääl kohtusid kolm Balti riigi presidenti 1997. aasta 26. mail egiidi all "Partnerlus rahu nimel". Lennart Meri, Guntis Ulmanise (Läti) ja Algirdas Brazauskase (Leedu) kohtumispäiga määramisel olid otsustajaiks presidendikantselei ja tollane välisministeerium.

Programmiväliselt ja ebataavaliselt kaua läks Lennart Meril aega kirikumõisas lipumuuseumi kõrvalruumis eksponeeritud Ants Linnardi kogudest pärit fotonäituse juures. See oli Eesti esimese iseseisvusaja riigitegelaste autogrammidega fotodest. Numismaatiku, ajalooliste fotode ning rariteetsete raamatute koguja Ants Linnardi sõnul oli Lennart Meri saanud taolist fotokogu Eesti ajaloost näha esmakordselt. Ja sellest jäi fotokogu omanikule mälestuseks ainulaadne, Lennart Merile ainuomane autogramm: "26. mail '97 ehk läks aega mis läks, kaksikümne aastat kogunisti, aga näe, jõudsimegi Pariisi!"

See on parafraas Uno Lahe ühes luulekogus avaldatud mõttest: "Enne kui sõidad Pariisi, käi ära Nuustakul!"

Teine ja arvatavalt viimane Lennart Meri Otepää-külastus toimus 2004. aasta juunis Eesti lipu 120. aastapäeva pidustuste aegu. Mäletan, kuidas teda oodati... "Eksisime Elvasse," kõlas vastus, kui kirikuõpetaja Jüri Stepanov oli

Presidendid Lennart Meri, Guntis Ulmanis ja Algirdas Brazauskas Otepääl 26. mail 1997. aastal.

ootajate muretsemisest märku andnud. Ent jõudis ometi! Astus kirikusse, kõndis kirikuaias, jälgis mälestuspuude istutamist.

Oli enamiku ajast omaette. Kujutlen, et nii sai ta Eestile ühes tähenduslikus ja pühas paigas koguda endasse rohkem tunnet kui sõnu.

Mulle isiklikult mõjus teade Lennart Meri surmast otsekuhi ohumärk meie jääv-väärtustele, kultuurile, keelele. Kes veel meie riigimeestest oskaks

kõnelda (ja ISE kõnesid koostada) nii puhtas, mõttetihedas ja väljendusrikkas eesti keeles, nagu suutis seda Lennart Meri? Kas võtab keegi tulevastest kirjameestest paberile panna veel midagi sama sisendusjulist ning eestlastesse uhkustunnet tekitavat, nagu see on "Hõbevalge" igal leheküljel, igas kirjareas?

Nende ahelatega tunnen end seotud ega tahagi neist lahti saada.

AILI MIKS

Nii sai alevist linn

AILI MIKS

"Otepää Teataja" erinumbrist 1. aprillil 1936

Peokavast. "Peaministri asetäitja K.Eenpalu jõuab Otepäele hommikul kell 11.55. Kõrge külaline võetakse vastu linnavalitsuse ruumes, kus algab pidulik linnavalikogu koosolek. Kestab see vaevalt veerand tundi ning selle järel on paraadi tervitus peaministri asetäitja poolt. Paraadiks on rivistatud Otepää kaitseliit, tuletõrje ja seltskondlikud organisatsioonid. Paraadi üldjuhiks on kaitseliidu Otepää rühma päälük A.Kase.

Aktuse järel minnakse paraadi marsis Kirikumäele vabadussõjas langenud kangelaste mälestussambale, kuhu linnavalitsuse poolt parg pannakse. Pärast lõunat kell 16 on tuletõrjemajas pidulik koosviibimine lauas linnavalitsusele ja volikogu liikmetele, aukülalistele ja kohalikule rahvale. Koosviibimisele järgneb tuletõrje saalis pidustuste lõpuosa – ball, millest saavad osa võtta kõik soovijad.

Rahvast on linnapidustustele loota palju. Väljastpoolt tuleb tublisti võõraid autodega. Linnapidustuste käik jäädvustatakse filmis. Filmimeister jõudis Otepäele juba teisipäeval. Tublisti on linnapidustusi jälgimas ka lehemehi väljastpoolt üle riigi. Eesti suuremates lehtedes on Otepäele pühendatud tublisti ruumi."

"Julgesti edasi uut radadel!", seisab sama lehe 4. leheküljel linnasekretär J.Tintsoni lühike sõnum: "Linnaõiguste võtmise propagandat alustasin 1925.

Sõjavaremetele kerkis uus Otepää.

aastal. Koolimaja ehitus tõmbas esialgu algatatud kavale kriipsu peale, kuid 1935. aastal alustasime koos alevivanem Peeter Madissoo ja teistega uuesti pooleli jäänud tööd. Koosolekuid korraldati tuletõrje saalis kolmel korral ja algkoolimajas üks kord. Kodanikud hääletasid peaaegu 90% linna poolt, mille tagajärjel ka Riigivanem dekreediga (K.Pätsi otsus 29. jaanuarist 1936) Otepäele linnaõigused andis.

Uue linna majanduslik olukord ei ole kerge, sest alev jätab linnale võlgasid peaaegu 6 miljonit senti ja peale selle veel täitmata kohustusi 5000 krooni, mis

tuleb katta 1936/37.aasta eelarvega. Kuid raskused on võidetavad... Oleme olnud alati tasakaalukad ja oleme seda ka tulevikus, mispärast julgesti edasi uut radadel."

"Otepää linna ligemad ülesanded" – selles loos tõstab linnaape Julius Niklus tema silmis tähtsaima alustena edasiminekul "kodanikkude arusaamist sellest, et ühiselt võidame raskused kergesti." Linna ligemaiks ülesandeks loeb ta elektrivalgustuse muutmise ning Palupera-Otepää autoliini aastaringse lahtihoidmise. "Edasi tuleb suurt rõhku panna linna välisilme tõstmisele ja parandamisele, sest Otepää ei saa olla tööstus- ega kaubanduslinn, ta tuleb seada suvituslinnaks. Loodusiliselt on selleks häd tingimused olemas." Ja veel üks elutark soovitus: "Lahkhelid tulevad igal pool likvideerida ja püüda vaid sennapoole, et Otepää areneks."

Kuidas noor Otepää linn võlgadest lahti sai?

"Noore linna majanduslik olukord oli raske. Tuli tõsta veelgi linnaelanike maksukoormat. Maksunimetuste arv tõusis kümnele: kinnisvaramaks, naturaalkohustuste asemaks, kogukonna-, koera-, hobuse-, jalgratta-, sildi-, kantselei-, aadresslaua- ja tänavakasutamise maks. Üha teravnev rahvusvaheline olukord muutis linnarahva elu-olu aasta-aastalt raskemaks..."

1938. aastal edenesid elektrifitseerimistööd niivõrd, et 27. novembril löi Otepää linn esmakordselt elektrituledes särava. Elektri olemasolu tähendas majanduslikku ja kultuurilist arengut. 16. detsembril alustas tööd statsioonarne kino, seati tööle jahuveski elektri jõul jne.

1939. aastaks tõusis Otepää elanike arv 2 300ni, linnas oli 370 maja, 42 tänavat, linna kogupindala oli 413 ha."(H.Mägi "Otepää- Kääriku", 1971)

EAS toetab kahte meie piirkonna turismiprojekti

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS) toetab kahte Valgamaa projekti:

AS Otepää Golfi uue golfiväljaku ehitamist ja Sangaste Rukki Restorani ja Külalistemaja renoveerimist.

Otepää golfiväljaku ehitamise kogumaksumus 59 miljonit krooni, sellest EASi toetus 9,9 miljonit. Toetuse abil soovitakse suurendada Eesti konkurentssivõimet golfiturismi pakkujana. Otepäele rajatav golfiväljak eristub teistest Eesti golfiväljakutest tänu unikaalsele reljeefile ja kaunile loodusele. Kõrgekvaliteediline golfiväljak ja Otepää spordi- piirkond loob huvitava mängu- ja mitmekesise vabaaja veetmisvõimaluse. Üheksarajaline väljak koos klubihoonega avatakse sellel aastal, täismöötmes 18rajaline väljak valmib 2007. a.

Sangaste Rukki Restorani ja Külalistemaja projekti käigus renoveeritakse külalistemaja, mille sisekujunduses kasutatakse erinevaid rukkiteemalisi detaile.

Restorani keskseks toiduks saab olema eestlaste põlistoit - rukkileib. Rukkirestoraniga luuakse terviklik turismitoode, mis rahuldab välituristide nõudlust eelkõige kvaliteetse Eesti rahvusköögi järele.

Projekti kogumaksumus on 2,6 miljonit krooni, millest EAS-i poolne toetus on 865 000 krooni.

(OT)

Valitsus korrigeeris maamaksu hoiuvaldel

Alates 1. jaanuarist 2006. a. makstakse maamaksu 50% maamaksumäärast Valga maakonnas kaitse alla võetud Kirbu soo hoiuvalal, Koiva-Mustjõe luha hoiuvalal, Kurematsi hoiuvalal ning Otepää hoiuvalal. Maamaksu korrigeeritakse Valga maakonna hoiuvaladel kogupindalal 969,5 ha.

Korralduse rakendamisel valdadele maamaksust laekumata jääv summa kuulub kompenseerimisele riigieelarvest eelarvete tasandusfondi kaudu.

(OT)

Otepää 70

Otepää linna 70. juubelile pühendatud sünnipäevapidu toimub laupäeval, 1. aprillil Otepää Kultuurikeskuses.

Kell 14.50 Aktus-kontsert.
Kell 17.00 Simman koos kohvi ja tordiga.

Kultuurikeskuses on avatud puhvet.

Kõik otepäälased ja Otepää sõbrad on kutsutud suurele rahvapeole!

10. aprillil kell 18.00 kohtub Otepää Kultuurikeskuses rahvaga Otepää vallavanem Jaanus Raidal koos Otepää vallavalitsuse liikmetega.

OTEPÄÄ TÄNA JA HOMME

Tule ja esita mõtteid Otepää valla elu paremaks muutmiseks!

